

Rødt Nytt

GRATISAVISA TIL RØDT Nr. 3 2013

Returadresse: Rødt Osterhaus'
gate 27, 0183 Oslo

Foran LO-kongressen:

Få av LOs krav til EØS-avtalen oppfylt

Foto: Scampix

Spillet om Kallerudlia:

– Må kallast politisk korrupsjon

Illustrasjon: Rødt Nytt

Joachim Espe, faglig leder i Rødt:
– **Foretaksmodellen
ødelegger helsevesenet**

LEDER:

“Vi må slutte å tro at det er mulig med et køfritt helsevesen.” BJØRNAR MOXNES, LEDER I RØDT

SJUKEHEIMSKRISE:

“Vi risikerer å få eit gigantisk underskot på helsefagarbeidarar om få år.” TORSTEIN DAHLE, RAUDT BERGEN

Bjørnar Moxnes
b.moxnes@roedt.no
Leder i Rødt

På den sikre siden?

LEDER

Før i tida hadde lommeboka ingen betydning for din plass i helsekøen. Alle fikk hjelp i et godt, offentlig helsevesen. Det var før forsikringselskapene så en anledning til å tjene penger på folks helse. De siste årene har forsikringsbransjen satt i gang en offensiv med kraftige priskutt på privat helseforsikring og en aggressiv markedsføring overfor bedrifter. I allianse med høyresida forsøker de å snikprivatisere helsevesenet ved å lure folk til å tegne privat helseforsikring.

Privat behandlingforsikring innebærer en garanti for at den forsikrede får behandling for skade eller sykdom innen en spesifisert, garantert tidsfrist. I 2012 hadde 330.000 nordmenn tegnet forsikring, hevder Fremskrittspartiet. Det er en sannhet med store modifikasjoner. Går man tallene etter i sømmene finner man at bare 29.000 nordmenn har tegnet privat helseforsikring. De resterende har forsikringsavtaler gjennom jobb.

Likevel reiser veksten i helseforsikringer noen prinsipielle spørsmål om hva slags helsevesen vi vil ha og hvordan skattepengene kan brukes best mulig. De private helseinstitusjonene taper det offentlige helsevesenet for ressurser. Jo større andel av en begrenset mengde helsepersonell som jobber i de kommersielle selskapene, dess færre blir igjen til det offentlige helsevesenet. Ikke minst må vi spørre oss om vi skal ha et helsevesen der medisinske vurderinger avgjør hvem som får hjelp først eller et der de med størst lommebok alltid stiller lengst foran i køen?

Tenk deg at moren din blir syk. Du ønsker selvsagt at hun skal bli raskt frisk, uavhengig av om hun er fattig eller rik, uansett om hun har en enkel og lønnsom sykdom eller en komplisert og kostbar sykdom. Likevel er det altså sånn at noen må vente ekstra lenge på at mamma får hjelp, fordi andre har betalt seg forbi køen. Det er i den retninga helsevesenet går. Det må vi få en slutt på.

Rødt ønsker et trygt og solidarisk helsevesen der alle skal få den hjelpen de trenger. Det betyr at vi må organisere helsevesenet sånn at folk med alvorlige sykdommer får behandling først. De med mindre alvorlige lidelser må vente. Vi må slutte å tro at det er mulig å ha et køfritt helsevesen. Og vi må bekjempe den formen for køsniking som private forsikringer legger opp til.

Rødt ♦ Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no
E-post:

roedt@roedt.no
Telefon: 22 98 90 50
Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)
Trykkeri: Nr1Trykk
Utgiver: Rødt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

– Stol aldri på løfter om gjennomslag i forhandlinger

Økende motstand: EØS-avtalen møter stadig større motbør i fagbevegelsen. Foto: Brage Aronsen.

EØS

Maren Rismyhr maren@roedt.no

EØS blir et viktig tema på vårens LO-kongress. Før EØS-forhandlingene i sin tid starta, vedtok LOs representantskapsmøte femten krav til EØS-avtalen. Stein Stugu fra De Facto har sett på hvordan det gikk med LOs krav.

– Først og fremst kan vi trekke den lærdommen at vi ikke stole på løfter om gjennomslag i en forhandlingsprosess. Skal det stilles krav til resultat må en også ha en prosess for å vurdere om kravene ble fulgt opp. Og all erfaring med både EU og EØS viser at politiske løfter har svært liten verdi, sier Stugu til Rødt Nytt.

Økonomisk politikk for full sysselsetting?

– LOs første krav var at EØS skulle føre til samarbeid om en økonomisk politikk for full sysselsetting. Dette er opplagt ikke innfridd.

Full sysselsetting er ingen målsetting for EUs økonomiske politikk. Den er i stor grad rettet inn mot å sikre konkurranseevnen ved hjelp av fri flyt og fleksibilitet. Når sentralbankene samtidig har inflasjonsmål, blir konsekvensen stor arbeidsledighet, noe vi tydelig ser med dagens eurokrise.

– LO krevde at avtalen måtte sikre en sosial dimensjon, i praksis betyr dette faglige rettigheter. Avtalen har enkelte formuleringer som ivaretar arbeidstakernes interesser, for eksempel om likelønn og arbeidsmiljø. Dette får i virkeligheten liten betydning når hele avtalen er underlagt de fire frihetene og det blir enda tydeligere når vi ser EU-domstolens praksis i forhold til faglige rettigheter. Norske regler for arbeidslivet blir underminert.

Miljø og arbeidsmiljø

LO stilte stramme krav til arbeidsmiljøet: Arbeidsmiljøet må tilnærmes oppover, står det i deres sjetten krav. De må ligge høyt, og sanksjonsmulighetene må traktatfestes. Norske regler for helsefarlige stoffer og asbestforbudet

Lover fortsatt kamp mot

HELSE

Brage Aronsen brage@roedt.no

LOs nestleder Gerd Kristiansen ber om fred rundt den kontroversielle foretaksmodellen i helsevesenet. Joachim Espe, faglig leder i Rødt, lover på sin side å gjøre kampen mot foretaksmodellen til en viktig sak i høstens valgkamp.

– Det var på Fagforbundets sykehuskonferanse i februar at LOs nestleder oppfordret ledere og tillitsvalgte til å slutte opp om modellen som store deler av fagbevegelsen har vært motstander av siden opprettelsen.

– Det kan hun bare glemme, sier Espe.

Foretaksmodellen fører til at bedriftsøkonomiske prinsipper blir viktigere enn de helsefaglige vurderingene. Den er med på å gjøre om helsesektoren til en samlebåndindustri der offentlige sykehus drukner i byråkrati og målekrav, mens kommersielle aktører tilbyr pasienter med penger å betale seg forbi helsekøene.

– Modellen innebærer også en konsentrasjon av makta over avgjørende velferdstjenester i selvstendige foretak som er unntatt folkevalgt styring og kontroll. Et eksempel på hva slags konsekvenser dette får er at det velfungerende lokalsykehuset Aker blir lagt ned, til tross for et enstemmig vedtak i Oslo Bystyre om å bevare det. I Helsedepartementet går de stille i gangene og skyver i stedet helsedirektørene foran seg.

I midten av mars lanserte ti leger fra hele landet et opprop mot regjeringas helsepolitikk. I oppropet skriver de at New Public Management som

skulle gjelde til tilsvarende regler var innført i hele EØS.

– Vi kan slå fast at ingenting er tilnærmet oppover. Så må vi huske at det forskjell på arbeidsmiljøregler og miljøregler. Avtalen gir mulighet for et strengere arbeidsmiljøregelverk i Norge. Men også her presser det indre markedet på.

– For farlige stoffer kan ikke Norge ha strengere miljøregler enn EUs regelverk for kjemikalier. På dette området krever EU totalharmonisering. Ingen medlemsland kan ha strengere regler enn det som foreligger fra unionen. Tankegangen er at regelverket skal fremme det indre markedet og at strengere regler ett sted vil virke som handelshindring. Da blir det vanskelig å føre en offensiv miljøpolitikk etter føre var-prinsippet. I praksis er Norge fratatt muligheten fra å være et foregangsland på dette området, sier Stugu.

Norske avtaler og norsk lønn

LO krevde også at norske avtale- og lønnsforhold skulle gjelde for arbeid i Norge, og at vertslandets regler må gjelde som minimum for arbeid i andre

Rådgiver: Stein Stugu. Foto: Rødt Nytt.

EØS-land.

– Her går vi rett inn i diskusjonen om sosial dumping, om Tjenestedirektivet, Vikarbyrådirektivet og konsekvensene av de fire dommene som kalles Lavalkvartetten.

– Tilhengerne av EU og EØS har rett i én ting: vi trenger samarbeid i Europa. Men det kan ikke basere seg på de fire frihetene. Vi må finne et annet grunnlag for samarbeid som folk i Europa er tjent med. I tillegg, skal en stole på løfter knyttet til forhandlinger med EU, må de åpenbart traktatfestes. Hvis ikke er løfter like holdbare som skrift i sand.

foretaksmodellen

styringsideologi balnt annet har ført til dårligere kliniske tjenester, økonomisk ineffektivitet, kompetanseflukt og demokratisk underskudd i helsevesenet.

– Det burde være en vekker for helseministeren når det kommer såpass skarp kritikk fra fagmiljøene. De ti legene ber i prinsippet bare om tillit til å gjøre jobben sin, og frihet fra målemaner og byråkrati. Arbeiderpartiet står nå alene blant partiene om å tviholde på foretaksmodellen. Markedet skal råde for en hver pris, også i helsevesenet. Hvorfor Kristiansen vil at LO skal gjøre seg til modellens forsvarer, forstår jeg ikke.

– Kristiansen ber motstanderne av modellen om å gå i seg selv og spørre hva vi skal ha i stedet. Svaret er såre enkelt: Vi må få en slutt på innsatsstyrt finansiering og internfakturering mellom de ulike instansene i det offentlige helsevesenet. Rødt vil erstatte foretaksmodellen

Faglig leder i Rødt: Joachim Espe. Foto: Brage Aronsen.

med rammebasert finansiering der fordelinga av midler skjer på grunnlag av en nasjonal helseplan. Helsetjenestene må finansieres etter behov, og de folkevalgte må ta tilbake kontrollen over sykehusene, sier Espe.

RØDT Norge RUNDT

OSLO:

Oslo-OL for dyrt

Det offentlige regning for et OL i Norge i 2022 skal ligge mellom 21 og 24 milliarder, mener OL-etaten. Men Rødt-leder Bjørnar Moxnes tror ikke på tallene.

– Jeg mener vi ikke kan forsvare kutt i velferden som barnevernstjenester eller mangel på hjelp til pleietrengende eldre, ved at vi skal ha en fest som varer i to uker, sier han til VG.

BERGEN:

Offentliggjorde hemmelig avtale

Byrådet i Bergen har inngått en avtale om å selge 49 prosent av aksjene i Bergen kino til svenske SF Kino AS. Prislappen er på 88 millioner kroner. Premissene for salget er hemmeligstemplet. Det vil ikke bystyreprerentant Torstein Dahle gå med på.

– Det er veldig viktig at folk i Bergen har full tilgang til avtaleverket i en så viktig sak som salget av en stor aksjepost i Bergen kino, sier Dahle til NRK Hordaland.

BODØ:

Mot meldeplikt for tiggere

Formannskapet i Bodø vil innføre meldeplikt for tiggere. Rødts Svein Olsen var den eneste som stemte mot.

– Det eneste tiltaket som møter dem, er altså en politivedtekt. Ingen tiltak om hvor de skal bo eller toalettforhold. Jeg synes dette er uspiselig, sier Olsen til Avisa Nordland.

OSLO:

Valgkamp for velferd og arbeid

Rød Ungdom-leder Seher Aydar er Rødts andre kandidat i Oslo. Velferd og gode arbeidsvilkår blir nøkkelsaker for Rødt i valgkampen, lover hun.

– Jeg har selv sett hvordan det ikke fungerer i barnehagene. Vi må få tilbake bemanningsnormen. Per i dag er det mange barnehager som ikke har et godt nok tilbud, sier Aydar til DittOslo.

Gruppeleiar: Torstein Dahle. Foto: Raudt Hordaland.

Sjukeheimskrise i Bergen

ARBEIDSLIV

Magne Hagesæter magne@roedt.no

I slutten av januar truga 20 sjukepleiarar i Fyllingsdalen i Bergen med kollektiv oppseiing dersom dei ikkje når fram med krav om auka bemanning.

– Problemet gjeld ikkje berre i Bergen, seier tillitsvald for sjukepleiarane i Fyllingsdalen, Bente Fløisand-Larsen.

– Det er veldig viktig at det blir tatt grep om eldreomsorga no. Det er viktig for å kunne behalde sjukepleiarane vi har og ikkje minst for å kunne rekruttere nye til yrket vårt, seier ho.

– Når ein blir satt til alle mulige oppgåver, med knapp bemanning i utgangspunktet, får ein ikkje tid til alt. Det kviler ei tung bær på skuldrene våre, og det er ikkje sånn vi vil ha det. Sjukefråveret aukar og kvaliteten går ned. Dette kan umogleg vere ein bra måte å spare pengar på, seier ho, og legg til at det beste opplegget for alle partar er at folk blir i jobben sin. Vi gjer det ikkje dette berre for vår eigen del. Varslarane må vernast om. Det er framleis vanskelig for mange å sei ifrå om uforsvarlige tilhøve.

– Når folk tar utdanning ønskjer de å jobbe med utdanninga. Før var det eige personell som tok seg av matlaging, vasking og alt anna. No vert sjukepleiarane sett til å gjere alt. Vi er dyktige helgefagarbeidarar, men vi er utdanna i helse, ikkje matlaging. Det går ut over pasientane, seier Fløisand-Larsen.

Raudts gruppeleiar i Bergen, Torstein Dahle, har tatt initiativ til ei offentleg høyring om sjukeheimskrise i Bergen.

– Sjølv opplever eg stadig å bli stoppa av gamle menneske som uttrykkjer angst for å skulle verte sjuke. Nokon går så langt som til å sei at dei heller vil ta livet av seg enn å bli avhengig av hjelpeapparatet.

– I Bergen vart det seinast i desember rapportert at 196 sjukeheimspasientar var plassert på dobbeltrom, og at en god del av disse ble brukt til pasientar som ønska einerom. Dels gjaldt det langtidsplasser med dobbeltrom, og dels at mange blir liggande svært lenge på korttidsplasser, noko som burde kvalifisere til einerom. Bystyret hadde ikkje blitt orientert om omfanget av bruken av dobbeltrom, og om problemet dette representerer.

– Vi har diverre eit byråd som ikkje lyttar til innspel frå andre. Den vanlige er ansvarsfråskrivning med påstand om at det er skulering av leiarar som er løysinga. Det er openbart at ressurs- og kompetansemangelen er eit sentralt problem uavhengig av leiarskap. Andelen eldre i befolkninga vil auke dramatisk dei neste åra. Om vi ikkje retter opp problema no, vil vi risikere å få eit gigantisk underskot på helsefagarbeidarar om få år, seier Dahle.

Spekulasjon: Raudt vil skattlegge finansspekulasjon hardarde. Foto: Nick Benjaminsz/CC.

Løysingar på den økonomiske krisa

ØKONOMI

Magne Hagesæter magne@roedt.no

– Krisa let seg ikkje løyse med marknadsliberalisme, seier samfunnsøkonom og nestleiar i Rødt, Marie Sneve Martinussen.

– Løysinga på den økonomiske krisa i Europa har til no vore å skjere ned i offentlege tenester. Men nedskjeringspolitikken har i mange tilfelle berre forverra den økonomiske krisa sidan det nettopp er kjøpekrafta til vanlige folk som har blitt svekka gjennom desse nedskjeringane, seier samfunnsøkonomen frå Kirkenes.

– Krisa blir brukt som ei brekkstang for å kutte i velferdstenester, legg ho til.

Produktivitetsauke og reallønnsnedgang

– Den gjennomgåande fortellinga om at vi «ikkje har råd», er usann. Systemet gjer at nokon må tene veldig mykje og det er difor vi ikkje har råd til velferd. Leksa om at vi har brukt for mykje, levd over evne, vore uansvarlige er den same som i TV-programmet luksusfella. Og vi veit gjennom TV-serien at i ein sånn situasjon er det einaste vi kan gjere å kutte utgiftene og følgje budsjettet. Men samstundes som offentlige budsjett blir kutta til beinet, finst det framleis nokon som tener seg søkkrike.

– Medan produktiviteten i samfunnet har auka, har lønna blitt hengande etter. I om lag alle land har den faktiske lønnsdelen i samfunnet gått ned. I praksis vil det sei at ein stadig større del av felleskaka forsvinn til kapitaleigarane. Nedgangen i reallønna har skapt store problem for vareetterspurnaden, noko som har blitt løyst med å låne ut gigantiske summar. Det er den manglande tilbakebetalingsevna som har ført til den økonomiske krisa vi ser i dag, ei krise som vanlige folk over heile verda er blitt nøydd til å betale for. Det tilbakevendande problemet er at mengda produserte varer aukar meir enn kjøpekrafta som er naudsynt for å kjøpe desse varene, sler samfunnsøkonomen fast.

Noreg ikkje utanfor krisa

– Før eller sidan vil krisa komme til Noreg. Vi ser til dømes akkurat den same gjeldsutviklinga i Noreg som i andre land: Gjeld til norske hushaldningar aukar frå 850 milliardar kroner i

Økonom: Marie Sneve Martinussen. Foto: Jørgen Nordby.

2000 til 2200 milliardar i 2010.

Noreg har eit stort ansvar for krisa i resten av Europa. Som Attac nyleg har påvist gjennom rapporten «På den andre siden av finanskrisen» var Noreg ein stor investor i fleire av dei viktige bankane før krisa. Noreg har så halde fram med å tene store beløp på krisepolitikken i Europa.

– Skal Noreg støtte dei kriseramma landa må vi gjennomføre store gjeldssaneringar, meiner Sneve Martinussen.

Medan Noreg som kreditor har kome billig ut av krisepolitikken i Sør-Europa, har Island derimot ansvarleggjort kreditorar og bankar.

– På Island slo myndighetene dei store forretningsbankane konkurs, slik at aksjonærane og kreditorane måtte ta tapa. Samstundes oppretta dei nye bankar for innanlandske formål og det vart sett full stopp i den frie flyten av pengar over Islands grenser, seier ho.

Raudts alternativ

– Vi må snu utviklinga der gapet mellom privat og offentleg konsum stadig aukar. Difor krev Raudt tiltak som storstilt offentleg bustadbygging og hard skattlegging av finansspekulasjon. Slike tiltak vil kunne førebyggje at krisa slår like hardt ut i Noreg. Vidare må vi stille oss på sida til dei som kjemper mot kutt og nedskjeringar og kreve at bankar skal ta gjelda, ikkje vanlege folk. Der krisa herjar ser vi nye protestrørsler som blomstar, det er det som gjer håp og optimisme, avsluttar Sneve Martinussen.

– Må kallast politisk korrupsjon

Skittent spel: Har kraftselskapet Eidsiva manipulert seg til fordelar? Illustrasjon: Truth out.

KORRUPSJON

Magne Hagesæter magne@roedt.no

– Gjøvik Kommune har gitt Eidsiva ein urettkomen prisfordel ved tomtetildeling, seier gruppeleiar for Rødt Gjøvik, Finn Olav Rolijordet. I fleire år har kraftselskapet arbeida for å få realisert eit forbrenningsanlegg for fjernvarme i Gjøvik.

Som ein del av ein kanskje uvanlig politisk koalisjon mellom Høgre, KrF, Venstre, Pensjonistpartiet, Frp og Rødt samt Folkeaksjonen mot forbrenningsanlegg i Kallerudlia, har Finn Olav Rolijordet i fleire år stått i spissen for å avdekke kva som eigentleg har skjedd.

Gåvepakke til Eidsiva

Opphavleg regulerte kommunen området Dalborgmarka for forbrenningsanlegget. I Dalborgmarka er GLT-Avfall lokalisert, det ligg langt unna byggegrunn for bustadar. Dit ville aldri Eidsiva, dei ville legge anlegget nærmare sentrum. Difor enda fleirtalet i kommunestyret opp med å i staden tildele eit område i Kallerudlia til Eidsiva.

– Allereie i mai 2010, tre månader før taksering, uttalte arkitektelskapet Feste Kapp AS at Kallerudlia økonomisk sett var betre. Etter takseringa i august same år vart taksten sett til 75 kroner per kvadratmeter. I det samanliknbare området som grenser til Dalborgmarka er taksten 941 kroner. Enten er det nokon som er synske, eller så har nokon snakka saman på bakrommet, slår Rolijordet fast.

– Den låge takseringa medfører i praksis ei gåve til Eidsiva, og tilsvarende tap for kommunen, på om lag 25 millionar. Hadde reell marknadspris vore gjeldande ville det etter alt å rekna blitt Dalborgmarka, som opphavleg regulert, konkluderer han.

Dalborgmarka betre eigna

– Slik vi ser det, er det klare fordelar med det opphavlege tomtevalet, Dalborgmarka. Vi finn ingen ulemper utover påstanden frå Eidsiva om at det blir for dyrt. Denne påstanden har aldri blitt underbygd med noko reknestykke, ikkje eingong ovanfor bedriftsforsamlinga.

Tomta som Eidsiva fekk opsjon på, og som seinare vart regulert til forbrenningsanlegg, har derimot fleire negative aspekt.

– Eit anlegg i Kallerudlia vil medføre at foreining som tidvis blir liggande som et lokk over bustadområdet, seier han.

Gransker saken: Finn Olav Rolijordet. Foto: Rødt Nytt.

Bryt kommunelova

– Tomtesalet er berre eit av mange kontroversielle sider ved forbrenningssaken. Rådmannen i kommunen er lønna styremedlem i Eidsiva Vekst AS, eit dotterselskap av Eidsiva Energi AS og søsterselskap til Eidsiva Bioenergi AS. I behandling av saka har rådmannen difor erklært seg inhabil, men ved utføring av administrative oppgåver ser det tvert imot ut som om han i sin posisjon har sikra Eidsiva gunstige avtaler og samtidig unnléte å orientere formannskapet og kommunestyret, seier Rolijordet.

– Rådmannen har sannsynlegvis brote kommunelova på fleire område: Tomta har blitt seld til takst gjennomført før reguleringsvedtaket. Etter reguleringsvedtaket blir det så ikkje gjennomført taksering. Taksten er heller ikkje til marknadspris, noko kommunen sitt eige salsreglement pålegg. Prosessen blir no gjenstand for offentleg gransking etter at eit fleirtal stemte ned Ap og SV i kommunestyret som begge uttrykte full tillit til rådmannen.

– Kor alvorleg denne saka om tomtosal er får vi ei avklaring på når kontrollutvalet er ferdig med si vurdering. Samstundes med at salet er under vurdering held arbeidet fram for å få flytta anlegget. Det er flytting som er hovudsaka, avdekkinga av regelbrot frå rådmannen si side har kome som ei følge av denne kampen.

– Det er sannsynleggjort at Eidsiva heile tida har vore ute etter Kallerudlia 9 for lokalisering av forbrenningsanlegget. For å få denne tomta har det vore gjort ei manipulering der både aktørar frå Eidsiva og Gjøvik kommune har vore involverte. Slik aktivitet kan berre beskrivast som politisk korrupsjon.

Krever gransking: Rødt-leder Bjørnar Moxnes. Foto: Brage Aronsen.

Krever svar om Libya-krig

KRIG

Brage Aronsen brage@roedt.no

NRK-dokumentaren «De gode bombene» avslører at Norge på ingen måte drev forsiktig krigføring i Libya, men derimot har vært den mest aggressive. Disse nye opplysningene har fått Rødt-leder Bjørnar Moxnes til å kreve full gransking av Norges rolle i krigen.

– De rødgrønne sa til det norske folk at vi skulle krige med pinsett for å beskytte sivile. Deretter tok norske F16-piloter på seg de skitneste oppdragene og lot pilotene velge selv hva de bombet. Det er trist å tenke på at sivile kan ha mistet livet fordi Norge skulle tøffe seg i NATO, sier Rødt-leder Bjørnar Moxnes.

Norske jagerfly slapp totalt 567 bomber, 10 prosent av alle bombene som ble sluppet under krigen våren 2011. I tre av fire tilfeller var det kun piloten som tok avgjørelsen om hva som skulle bombes, uten å ha sikker informasjon om hva de traff. Samtidig som den norske regjeringen flere ganger sa at NATOs operasjon ikke hadde som formål å velte Muammar al-Gaddafi, slapp norske kampfly bomber mot Gaddafis bolig og var sterkt delaktige i å vippe borgerkrigen i favør av opprørerne.

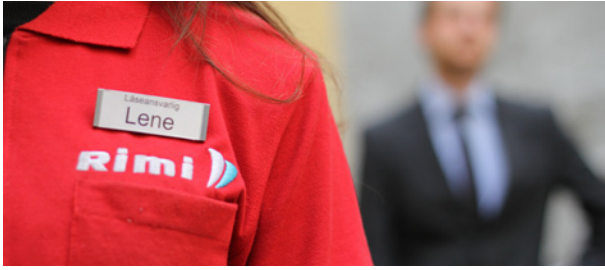
– Dette var et regime som var villig til å forhandle seg fram til en løsning, men dette forsøket ble i stedet bombet i stykker med SVs støtte. Representanter fra den afrikanske union ville mekle i konflikten, men slapp ikke til på grunn av NATOs bombing. Nå har over 30.000 sivile libyere mistet livet som følge av krigen.

Avgjørelsen om norsk deltakelse i krigen fikk en midt sagt stemoderlig behandling fra politisk hold, mener Moxnes. Han er særlig skuffet over SV opptreden i saken.

– De rødgrønne gikk til krig uten mandat fra Stortinget. Det er heller ikke riktig at krigen hadde dekning i noe FN-vedtak, slik regjeringa hevdet. Vi er i en situasjon hvor viktige beslutninger om krig og fred avgjøres av noen få personer per tekstmelding. Slik kan vi ikke ha det i et moderne demokrati som Norge, sier Moxnes.

– SV gjorde jobben som NATOs pr-byrå i Norge. Audun Lysbakken bløffet. Han brukte SVs troverdighet som fredsparti til å selge inn en krig til venstresida, som ingen av venstresidas partier burde støttet. Libya-fadesen må bli en avgjørende lærdom for hele venstresida.

– Framover blir det viktig å få klarhet om Norges rolle i Libya. Rødt krever svar på om regjeringa informerte Stortinget om at norske jagerflypiloter dro på soloraid for å bombe. Vi støtter dessuten Sør-Afrikas president Jacob Zumas krav om at krigen må granskes av Den Internasjonale Straffedomstolen i Haag, avslutter Rødt-lederen.

Søndagsåpent: Et angrep på butikkansattes rettigheter. Foto: Anja Rolland.

Vil ikke holde søndagsåpent

Tre av de fire store matvarekjedene vil ikke endre åpningstidsreglene slik at alle matbutikker kan holde søndagsåpent. Det skriver nettstedet frifagbevegelse.no.

Etter at Arbeiderpartiets programkomité foreslo å endre Helligdagsloven har det vært heftig debatt i forbundet Handel og kontor, som organiserer butikkansatte.

– Vi vil at søndagen skal være en annerledes dag, og at det fortsatt skal finnes begrensninger for søndagshandel. Men Brustad-bua, med sine begrensninger på maks 100 kvadratmeter for å ha lov til å holde åpent, er ikke nødvendigvis den beste måten å gjøre det på, sier HK-nestleder Peggy Hessen Følsvik til HK-Nytt. Rødt behandlet saken i slutten av februar. I en uttalelse fra landsstyret heter det at å fjerne bestemmelsene om begrensninger på søndagsarbeid er et alvorlig tilbakeskritt for arbeidstakernes rettigheter. I dag jobber 370.000 i varehandelen i Norge. En liberalisering av arbeidstidbestemmelsene i denne bransjen vil ha enorme ringvirkninger, også for en rekke andre tilliggende bransjer.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Attac-leder: Benedikte Pryneid Hansen. Foto: Attac.

– Norge har ansvar for finanskrisa

En ny rapport fra Attac viser at Norge ikke står utafør krisa som pågår i Europa. Vi står på den andre sida, som kreditor.

– I det offentlige ordskiftet her hjemme blir det gjerne hevdet at vi står på utsida av krisa. I vår rapport viser vi hvordan Norge var en stor investør i mange av de systembærende bankene før krisa, og hvordan vi fortsetter å tjene gode penger på krisepolitikken i Europa i dag, sier Benedikte Pryneid Hansen, leder i Attac Norge.

– Kriseløsningene har så langt tatt hensyn til krisas kreditorer, heriblant Norge. Vi nyter godt av en krisepolitikk som skjermer långiverne, og sender regninga til vanlige folk, sier hun.

– På sikt er gjeldsanering nødvendig for å komme videre og få økonomien i Europa tilbake på føttene. Norge som kreditor bør ta politisk ansvar og innse at vi må ta tap på lånene til de kriserammede landene, avslutter Hansen.

Rapporten *På den andre siden av finanskrisen - Norge som kreditor* kan lastes ned på www.attac.no.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Verftssaken: Norsk høyesterett tok ikke hensyn til anbefalingene fra EFTA-domstolen. Illustrasjon: Ssoosay/CC.

– Verftssaken viser hvorfor EØS må vekke

5. mars kom dommen i den såkalte verftssaken. Høyesterett har bestemt at allmenngjøringen av reise, kost og losji, utenbystillegget og arbeidstid er lovlig.

Rødt-leder Bjørnar Moxnes mener verftssaken viser hvor viktig det er å kvitte seg med EØS-avtalen:

– Uten EØS hadde vi unngått denne ekstra omveien i kampen mot sosial dumping. Da hadde NHO aldri hatt mulighet til å gå til sak og LO kunne brukt kreftene på bedre ting enn langdryge rettssaker. Sosial dumping er ikke et utilsikta onde som følge av EØS-avtalen, det er selve målsettinga med det indre markedets frie flyt av varer, kapital, tjenester og arbeidskraft.

– Det er synd at arbeidsgiversiden er så på offensiven at vi nå jubler for at vi er tilbake til start. Rødt er glade for at saken ble vunnet, men vi deler ikke oppfatningen om at seieren er et argument for å beholde EØS-avtalen. Tvert i mot.

– Nye direktiver står i kø. Både Jernbanepakke 4 og Håndhevingsdirektivet vil utfordre norske regelverk. Beholder vi EØS-avtalen blir det fort mange nye saker som denne. At det gikk bra denne gangen betyr ikke at det trenger å gjøre det i neste

Rødt-leder: Bjørnar Moxnes. Foto: Brage Aronsen.

sak. Derfor haster det med å komme seg ut av EØS-avtalen.

– EØS-avtalen er som en lekk kran. Regjeringa prøver å løse problemene ved å hele tiden tørke opp, og kaller det en seier hver gang de har gjort reint. Rødt vil heller stenge krana en gang for alle, ved å erstatte EØS-avtalen med en handelsavtale, sier Moxnes.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Boligmelding uten løsninger

– Hovedproblemet med dagens boligpolitikk er tydelig: Boligpriser og gjeld vokser til et ekstremt nivå, og gjør det stadig vanskeligere og mer risikabelt å eie bolig. Samtidig finnes det ikke et eneste tiltak i boligmeldinga som vil løse dette problemet, sier boligpolitisk talsmann i Rødt, Fredrik V. Sand.

I boligmeldinga framgår at i perioden 2000–2012 har boligprisene økt med 119 prosent. Det er en nær sammenheng mellom utviklinga i boligprisene og husholdningene sin gjeld. Gjeldsnivået er høyt, både historisk og sammenlignet med andre land.

– Liv Signe Navarsete uttalte at «staten skal legge til rette for at markedet kan fungere best mulig» da hun presenterte boligmeldinga. Hvis det offentliges rolle er som tjener for markedet, blir konsekvensen at mekanismer som er med på å drive opp boligprisene får være i fred: Massive utlån på bankenes premisser, som utvides av skatte- og rentefradrag, og profitt til de private boligbyggerne og meglerbransjen, sier Sand.

– Boligmarkedet skaper og forsterker økonomiske

Boligpolitisk talsmann: Fredrik V. Sand. Foto: Jørgen Nordby.

forskjeller. Mangelen på alternativer tvinger boligkjøpere inn i et ustabil marked hvor både priser, boutgifter og gjeldsrisikoen øker.

– Løsninga er en sosial boligpolitikk for billigere boliger og mindre spekulasjon. Utgangspunktet for velferdsstaten var at markedsløsninger fungerer dårlig i hverdagen til folk flest. Rødt går derfor inn for et boligtilbud for kjøp og salg, skjermet fra privatmarkedet. Slik blir flere i stand til å eie sin egen bolig, sier Sand.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Stortingskandidat: RU-leder Seher Aydar. Foto: Brage Aronsen.

Seher Aydar på tinget!

RØD UNGDOM VALG 2013

Linn-Elise Øhn Mehlen linnelise@sosialisme.no

Barnehagearbeider. Kurder. Groruddøl. Rød Ungdom-leder Seher Aydar mener selv at hun med sin bakgrunn kommer til å bli et viktig tilskudd på Stortingets Osloenken.

25. februar valgte nominasjonsmøtet i Rødt Oslo RU-leder Seher Aydar til andre plass på Rødts stortingsliste i Oslo.

– Jeg kan kjenne lukta av svette fra fortvilte Fremskrittsparti-folk allerede, smiler Aydar. Hun er ikke tvil om at høstens valg vil bli avgjørende for hele Norges framtid.

– Stortingsvalget handler om valget mellom felleskapstanken og en solidarisk velferd på den ene siden, og mer markedsstyring på den andre. Rødt er opptatt av å snu dagens utvikling der profittmotivet sniker seg inn på stadig flere områder, og felles velferdsordninger blir gjort til butikk. Vi skal inn på Stortinget for å sloss mot foretaksmodellen i sykehusene, mot Adecco-tilstander i eldreomsorgen og mot usolidariske EU-direktiver som fører med seg mer markedstvang, sier Aydar.

Vil bli de underrepresentertes representant

Aydar er kurder og flyttet fra Tyrkia til Norge som tolvåring. Hun har vokst opp i Fredrikstad og tidligere jobbet i barnehage. Nå bor hun i Groruddalen. Det er i seg selv en sjelden kvalitet hos norske stortingspolitikere.

– I Oslo hadde rundt 120.000 personer med innvandrerbakgrunn stemmerett ved valget i 2011. Det utgjør omtrent en fjerdedel av de stemmeberettigede i byen. Dessverre er valgdeltakelsen lavere blant folk med innvandrerbakgrunn enn i befolkninga for øvrig. I følge tall fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet ligger valgdeltakelsen blant innvandrere i stortingsvalg på rundt 52 prosent,

mot 76 prosent i befolkninga totalt.

– Oslo er en delt by. Folk på vestkanten lever lenger og tjener mer enn folk på østkanten. Og de har mye mer innflytelse i politikken. Nesten alle stortingspolitikere på Osloenken hører til vest i byen. Det tror jeg bidrar til at folk på vestkanten er mye flinkere til å bruke stemmeretten enn folk på østkanten. Det er paradoksalt at de som har størst behov for ny politikk er de som i minst grad utfordrer makta. Der vil jeg gjøre en forskjell. Jeg vil representere de som i dag er underrepresentert i norsk politikk, sier Aydar.

Sikter mot Stortinget

Athar Ali skrev historie da han ble den første med innvandrerbakgrunn på Stortingets talerstol som vararepresentant for Erling Folkvord i 1994. Siden den gang har Norge fått mange dyktige politikere med annen hudfarge og bakgrunn enn flertallet. Likevel er det svært få utenlandskklingende navn i nasjonalforsamlinga. Det håper Aydar å gjøre noe med.

– Stortinget trenger større bredde, og da mener jeg ikke bare i forhold til politiske standpunkter. Vi trenger flere med annen bakgrunn og livserfaring enn dagens toppolitikere. Det er heller ikke sånn at alle såkalte innvandrerepolitikere er like. Det er stor forskjell på meg og karrierepolitikere som Hadia Tajik.

– Å få inn én representant fra Rødt vil bety uendelig mye mer enn at et av de store partiene får inn enda en backbencher. Uten oss vil ingen kreve folkeavstemming om EØS-avtalen, ingen vil slåss for framtidens pensjoner, og vi risikerer en ny periode med tverrpolitisk oppslutning om norsk underdanighet til USA og NATO i utenrikspolitikken.

– Etter at Oslo fikk to nye mandater har Rødt bedre forutsetninger for stortingsrepresentasjon enn noensinne. Får vi like mange stemmer som i forrige stortingsvalg kommer vi inn med god margin. Dersom vi klarer å mobilisere østkantfolket til stemmeurnene kan dagens ensrettede karrierepolitikere få selskap av en rappkjefte kurder fra Groruddalen, sier Aydar.

RU-nestleder: Ole Mjelstad. Foto: Anja Rolland.

Krever sekstenårig stemmerett

RØD UNGDOM VALG 2013

Linn-Elise Øhn Mehlen

linnelise@sosialisme.no

Det nærmer seg nytt stortingsvalg. I den forbindelse krever Rød Ungdom å utvide stemmeretten til å gjelde fra seksten år.

– Ungdom mener mye, og mange mener mye om ungdom. Men så lenge ungdom ikke får stemme blir det for lett for politikerne å prioritere andre velgergrupper, sier Ole Mjelstad, nestleder i Rød Ungdom.

– Dette ser vi særlig i lokal budsjettkamp der ungdom uten stemmerett blir salderingsposter. Fritidsklubber legges ned, øvingslokaler blir stengt og bevilgninger til idrettsorganisasjoner og andre ungdomstiltak blir kutta.

– Vi som er unge får stadig høre at vi er framtida. Da bør vi jo også få lov til å være med å forme det samfunnet vi skal overta. Derfor går Rød Ungdom inn for sekstenårig stemmerett både ved lokalvalg og stortingsvalg, sier Mjelstad.

Ved lokalvalget i 2011 gjennomførte tjue norske kommuner et prøveprosjekt med stemmerett for sekstenåringene. Disse kommunene var Austevoll, Gjesdal, Grimstad, Hamar, Hammerfest, Kautokeino, Kåfjord, Luster, Lørenskog, Mandal, Marker, Namdalseid, Osen, Porsgrunn, Re, Sigdal, Stavanger, Tysfjord, Vågå og Ålesund. Evalueringen av prosjektet vil foreligge i november 2013, men det finnes allerede en del tallmateriale fra forsøket. Tallene har flere positive aspekter, ifølge Mjelstad.

– Forsøket med sekstenårig stemmerett var svært vellykket. Det er et velkjent problem at valgdeltakelsen er lav blant unge sammenliknet med resten av befolkninga. Men 16- og 17-åringene i de tjue forsøkskommunene deltok i større grad ved valget enn aldersgruppa 18-30 år. I mange kommuner er forskjellene store mellom de to gruppene. Dette viser at sekstenårig stemmerett på sikt kan stimulere til en samlet høyere valgdeltakelse.

I en undersøkelse utført av Institutt for samfunnsforskning framgår det også at interessen for politikk er høyere blant ungdom i forsøkskommunene enn i landet for øvrig. Det stemmer godt med Rød Ungdoms inntrykk.

– Våre egne erfaringer fra politisk ungdomsarbeid forteller oss at jo tidligere ungdom blir engasjert i politikk, dess sterkere blir engasjementet. Derfor vil sekstenårig stemmerett kunne bidra til å øke den generelt lave valgdeltakelsen blant ungdom. Skal vi opprettholde et levende partidemokrati i Norge og unngå profesjonalisering av politikken er vi avhengige av at dagens unge engasjerer seg i politikk. Den beste måten å sikre dette på er å gi ungdom større innflytelse.

– I år feirer vi at de er hundre år siden kvinner fikk stemmerett i Norge. Nå er det på tide å ta demokratiet enda et skritt videre, avslutter Mjelstad.

ANNONSE:

Litteraturhuset / Håndverkeren / Blå
12. - 14. april

Bli med på Landskonferansen!

Gå ikke glipp av Clara Lindblom (Vänsterpartiet), Mari Eifring (Rødt) og Pernille Skipper (Enhedslisten) i samtale om valg, venstresida og velferdsstaten.

roedt.no/landskonferansen

Landskonferansen

HVA SKJER?

12. - 14. april
RØDTS LANDSKONFERANSE
Håndverkeren Konferansesenter, Oslo.
www.roedt.no/landskonferansen

15. april
VELFERDSKONFERANSEN
Folkets hus, Oslo.
www.velferdsstaten.no

15. april
NORD/SØR-SEMINAR: ECUADOR
Seminarrom A, Studentsenteret, Bergen. www.latin-amerikagruppene.no

16. april
RØDT FORUM: NEI TIL OL I OSLO
Cafeteatret, Oslo. www.roedt.no/oslo

18. april
DEBATTMØTE: HVA SKJER MED EØS?
Litteraturhuset, Oslo. www.umeu.no

3. mai
LO-KONGRESSEN
Folkets hus, Oslo. www.lo.no

Tips oss om aktuelle arrangementer!
Send en e-post til brage@roedt.no.

ANNONSE:

AKTUELT: Rødts plan for et solidarisk helse-Norge

Ti år har gått siden Stoltenbergs sjukehusreform fra 2001. Reformen flytta makt fra de folkevalgte til høytlønna byråkrater i helseforetaka. Nå styres sjukehusa på samme vis som private aksjeselskap med økonomisk overskudd som mål. Lær mer om Rødts helsepolitikk i dette brennaktuelle heftet.

Rødts plan for et solidarisk helse-Norge

Kun 50,-

Heftet kan bestilles på MARXISME.NO

ANNONSE:

PALESTINA - EI POLITISK REISEHANDBOK

Ute nå! 295,-

«Står du på farten til Palestina og lurer på om du skal ha med deg en på lomma? Gjør deg da kjent med denne nette håndboka til Erik Skare. Den vil være en nyttig venn på turen selv om du har vært der før.»
– Peter M. Johansen, utenrikskommentator i Klassekampen

Kjøp boka på MARXISME.NO

ANNONSE:

NYTT HEFTE: UT AV EØS

Ute nå! 30,-

Få ting har hatt så stor betydning for utviklingen i Europa det siste halve århundret som EU. I Norge får EØS-avtalen stadig større konsekvenser for arbeidslivet og politikken. Bidrag fra Mari Eifring, Joachim Espe, Boye Ullmann, Marie Sneve Martinussen, Frode Bygdnes, Eva Marie Mathisen og Arne Byrkjeflot.

Bestill fra roedt.no/rød-butikk

Bli medlem i Rødt!

Rødt står på arbeidstakernes side. Er du opptatt av faste ansettelse, lik lønn for likt arbeid og kampen mot sosial dumping? Ønsker du et samfunn der folkemakt er viktigere enn pengemakt? Bli med i Rødt!

Rødt, Osterhaus' gate 27, 0183 Oslo / roedt@roedt.no / www.roedt.no / 22 98 90 50

Send SMS:
RØDT + navn
og adresse
til 2434

ABONNÉR GRATIS PÅ Rødt Nytt

www.roedt.no